

46683 - Tövbenin Kabulü

Soru

Ben çok büyük bir günah işledim, tövbe edip Allah'ın beni affetmesi için dua ettim, işlediğim günahı tövbem kabul olur mu? Zira üzerimde Allah'ın gazabı olduğunu ve tövbemin kabul edilmediğini hissediyorum. Tövbenin kabul edildiğine dair işaretler var mı?

Detaylı cevap

Şüphesiz kusur ve hata işlemek insanın doğasında mevcuttur. Mükellef olan insan itaatte kusursuz değildir. Mutlaka başına bir gaflet ve unutkanlık gelebilir, günah ve hata işleyebilir. Hepimiz kusurlu ve günahkârız, hata işleriz. Bazen Allah'a yönelir bazen yüz çeviririz. Bazen Allah'ı hatırlar bazen gaflete düşeriz. Günahlardan uzak durmamız mümkün değil çünkü masum değiliz. Bu nedenle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: "Canımın onun elinde olan Allah'a yemin ederim ki şayet sizler günah işlemesiniz yüce Allah, sizi yok ederdi; günah işleyen ve tövbe eden bir topluluk getirirdi." (Muslim 2749)

Başka bir hadiste Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Tüm Adem oğulları hata işler, hata işleyenlerin en hayırlısı tövbe edenlerdir". (Tirmizi 2499)

Yüce Allah'ın bu zayıf insana olan şefkatinden biride insanoğlu günah işledikçe gaflete daldıkça ona tövbe kapısını açmasıdır. Allah'ın bu nimeti olmasaydı Âdemoğlu çok büyük bir sıkıntıya girecek, Allah'a yaklaşma konusunda azimeti sönecek ve Allah'ın rahmetinden ümidi kesecekti. Tövbe, insanlığın eksiklik gereği ve insanın kusur işleme neticesidir.

Yüce Allah; kendine zulmedenler, ibadette orta durumda olanlar, hayırlı işlerde öne geçenler olmak üzere ümmetin tüm kategorilerine tövbeyi vacip kılmıştır:

Yüce Allah şöyle buyurdu: "Ey müminler hep birlikte Allah'a tövbe edin ki, kurtuluşa eresiniz." (Nur/31)

Başka bir ayette: “Ey iman edenler! Samimi bir tövbe ile Allah'a dönün.” (Tahrim/8)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Ey insanlar! Allah’a tövbe ve istiğfar edin, zira ben günde yüz defa tövbe ederim” (Muslim/2702)

Şüphesiz yüce Rabbimizin şefkat ve rahmeti tüm kullarını kapsamıştır. O Halim’dir kul günah işlediğinde hemen cezasını vermez bilakis mühlet verir hatta peygambere Allah’ın ikramını açıklanmasını şu ayette bildirmiştir: “De ki: «Ey kendilerinin aleyhinde (günâhda) haddi aşanlar, Allahın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Çünkü Allah bütün günahları affeder. Şübhesiz ki O, çok affedici, çok esirgeyicidir.” (Zümer/53)

Yüce Allah kullarına acıyarak şöyle buyurmaktadır: “Hâlâ Allah'a tövbe edip mağfiret dilemeyecekler mi? Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.” (Maide/74)

“Gerçekten Ben, tövbe eden, inanan, salih amellerde bulunup sonra doğru yola erişen kimseyi şüphesiz bağışlayıcıyım.” (Taha/82)

“Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah’ı hatırlayıp hemen günahlarının bağışlanmasını isteyenler -ki Allah’tan başka günahları kim bağışlar- ve bile bile işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmeyenlerdir.” (Âli İmran/135)

“Kim bir kötülük yapar, yahut nefesine zulmeder de sonra Allah'tan mağfiret dilerse, Allah'ı çok affedici ve esirgeyici bulacaktır.” (Nisa/110)

Yüce Allah, İsa aleyhisselam’ın Allah’ın oğlu olduğunu iddia edenleri de tövbeye çağırmıştır: “Hâlâ Allah'a tövbe edip mağfiret dilemeyecekler mi? Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.” (Maide/74)

Ayrıca açıkça küfrünü açığa vuran kafirlerden daha şerli olan münafıklara bile tövbe kapısını açmıştır. “Şüphesiz ki münafıklar, cehennem ateşinin en aşağı tabakasındadırlar. Onlara hiçbir yardımcı da bulamazsın. Ancak tövbe edip hallerini düzeltenler, Allah'a sınıksız sarılıp dinlerini (ibadetlerini) yalnız onun için yapanlar başkadır. İşte bunlar (gerçekte) müminlerle beraberdirler ve Allah müminlere yakında büyük mükâfat verecektir.” (Nisa/145-146)

Allahu tealanın bir sıfatı da tövbeleri kabul etmesi ve bu tövbeden dolayı sevinmesidir. Yüce Allah şöyle buyurdu: Onlar bilmiyorlar mı ki, gerçekten Allah kullarından tevbeleri kabul edecek ve sadakaları alacak olan O'dur. Şüphesiz, tevbeleri kabul eden, esirgeyen O'dur. (Tövbe/104) “O, kullarından tövbeyi kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir.”(Şura/25)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in hizmetçisi Ebû Hamza Enes bin Malik el Ensari Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Kulunun tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır.” (Buhari-Muslim)

Müslim'in başka bir rivayeti şöyledir:

“Herhangi birinizin tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu hoşnutluk, ıssız çölde giderken üzerindeki yiyecek ve içeceğiyle birlikte devesini elinden kaçıran, arayıp taramaları sonuç vermeyince deveyi bulma ümidini büsbütün kaybederek bir ağacın gölgesine uzanıp yatan, derken yanına devesinin geldiğini görerek yularına yapışan ve aşırı derecede sevincinden ne söylediğini bilmeyerek:

- Allahım! Sen benim kulumsun; ben de senin rabbinim, diyen kimsenin sevincinden çok daha fazladır.” (Muslim/2747)

Ebu Musa Abdullah bin Kays el Aşari Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu:

“Allah Teâlâ gündüz günah işleyenin tövbesini kabul etmek için geceleyin elini açar. Geceleyin günah işleyenin tövbesini kabul etmek için de gündüz elini açar. Güneş battığı yerden doğuncaya kadar bu böyle devam edip gider.” (Müslim, 2759)

Ebu Abdurrahman bin Ömer bin Hattab Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “(Can boğaza gelmediği müddetçe, kulunun tevbesini [iman etmesini] Allahü teâlâ kabul eder.) (Tirmizi/3537)

İkincisi: Tövbenin bereketi, anında olduğu gibi daha sonradan görülebilir. Bereketi hem açık hem de gizlidir. Tövbenin sevabı kalbin temizliği, günahların silinmesi ve sevapların kat kat artırılmasıdır. Yüce Allah şöyle buyurdu:

“Ey iman edenler! Samimi bir tövbe ile Allah'a dönün. Umulur ki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter. Peygamberi ve Onunla birlikte iman edenleri utandırmayacağı günde Allah sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokar. Onların önlerinden ve sağlarından (amellerinin) nûrları aydınlatıp gider de, **«Ey Rabbimiz! Nûrumuzu bizim için tamamla, bizi bağışla; çünkü sen her şeye kadirsin»** derler.” (Tahrim/8)

Tövbenin karşılığı; iman, kanaat, rıza, huzur ve gönül rahatlığı içeren hoş bir hayattır. Yüce Allah şöyle buyurdu: Ve Rabbinizden mağfiret dilemeniz, sonra da ona tövbe etmeniz için (indirildi. Eğer bu emrolunanları yaparsanız), Allah sizi, tayin edilmiş bir süreye kadar güzel bir şekilde yaşatır, fazlasını yapan herkese de iyiliğinin karşılığını verir...) (Hud/3)

Tövbenin karşılığı, gökyüzünden inen berekettir. Yeryüzünden çıkan berekettir. Mal ve çocuklarda, üretimde bolluktur. Vücutta sağlık, belalardan korunmaktır. Yüce Allah şöyle dedi: “Ey kavmim! Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O'na tevbe edin ki, üzerinize semâyı bol bol (yağmur olarak) göndersin(3) ve gücünüze güç katsın! Günahkârlar olarak(haktan) yüz çevirmeyin!” (Hud/52)

Üçüncüsü: Her kim Allah’a tövbe ederse Allah onun tövbesini kabul eder. Güneş batıdan doğuncaya kadar tövbekarların kafiləsi yol almaya devam etmektedir.

İşte bu yol kesicilikten tövbe etmiş, diğeri zinadan, bu içkiden tövbe etmiş, o uyuşturucudan, başkası akrabaya ilişkisini kesmekten, o namazı bırakmaktan, anne ve babaya karşı gelmekten, faiz ve rüşvetten, hırsızlıktan, kan dökmekten, haksız yere insanların mallarını yemekten, sigara içmekten tövbe etmiş. Her günahtan tövbe edene müjdeler olsun. Nitekim samimi bir tövbe ile yeniden doğmuş gibi olur.

Ebu Said Sad bin Malik bin Sinan el Khudri Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi:

"Sizden önce yaşayanlar arasında doksan dokuz kişiyi öldüren bir adam vardı. Bir ara yeryüzünün en bilgin kişisini sordu. Kendisine bir râhib tarif edildi. Ona kadar gidip, doksan dokuz kişi öldürdüğünü, kendisi için bir tövbe imkânının olup olmadığını sordu. Râhib: 'Hayır yoktur!' dedi. Adam onu da öldürüp cinayetini yüze tamamladı."

"Adamcağız, yeryüzünün en bilginini sormaya devam etti. Kendisine âlim bir kişi tarif edildi. Ona gelip, yüz kişi öldürdüğünü, kendisi için bir tövbe imkânı olup olmadığını sordu. Âlim: 'Evet, vardır, seninle tövben arasında kim engel olabilir?' dedi. Ve ilâve etti: 'Ancak, falan memlekete gitmelisin. Zîra orada Allah'a ibadet eden kimseler var. Sen de onlarla Allah'a ibadet edeceksin ve bir daha kendi memleketine dönmeyeceksin. Zira senin memleketin kötü bir yerdir.'"

"Adam yola çıktı. Giderken yarı yola varır varmaz ölüm meleği gelip ruhunu kabzetti. Rahmet ve azap melekleri onun hakkında ihtilâfa düştüler. Rahmet melekleri: 'Bu adam tövbe olarak geldi. Kalben Allah'a yönelmişti.' dediler. Azap melekleri de: 'Bu adam hiçbir hayır işlemedi.' dediler."

Onlar böyle çekişirken insan suretinde bir başka melek, yanlarına geldi. Melekler onu aralarında hakem yaptılar. Hakem onlara: 'Onun çıktığı yerle, gitmekte olduğu yer arasında ölçün, hangi tarafa daha yakınsa ona teslim edin.' dedi. Ölçtüler, gördüler ki, gitmeyi arzu ettiği (iyiler diyarına) bir karış daha yakın. Onu hemen rahmet melekleri aldılar." (Buhari-Muslim)

Bir diğer rivayette (aynı hikaye ile ilgili olarak) şöyle denmiştir:

"Allah Teâla beriki köye adamdan uzaklaşmayı, öbür köye de yaklaşmayı vahyetti, sonra da: 'Adamın geldiği ve gitmekte olduğu köylere uzaklıklarını ölçüp kıyaslayın.' dedi."

Tövbenin anlamı Allah'a dönmektir, günahlardan uzaklaşmak ve ibadetlerde göstermiş olduğu gevşeklikten pişmanlık duymaktır. Nevevi Rahimehullah şöyle dedi: Her günahın tövbe etmek vaciptir. Şayet günah kul hakkı ile alakası olmayan kul ile Allah arasında ise tövbenin üç şartı bulunmaktadır: birincisi: Günah işlemeyi bırakmak. ikincisi: günah işlediğine pişmanlık duymak. Üçüncüsü: tekrar günah işlememek için azimet göstermektir.

Şayet günah, kul hakkı ile alakalı ise tövbenin dört şartı bulunmaktadır: açıklanan üç şarta ilaveten hak sahibine hakkını vermektir. Hak olan şey bir mal ise malı iade etmesi gerekir. Şayet bir iftira veya gıybet ise ondan helallik dileyecek ve affedilmesini talep edecektir.

Tövbekar tüm günahlardan tövbe etmesi gerekir. Şayet günahların bazılarında tövbe ederse tövbe ettiği günahlardan tövbesi kabul edilir, tövbe etmediği günahlar kalır.

Bunun üzerine yukarıda belirtilen şartlar bir tövbekarda bulunursa Allah'ın izniyle tövbesi kabul edilir. Daha sonra tövbenin kabul edilmediğine dair vesveseye kapılmak doğru değil. Çünkü bu vesvese şeytandandır. Bu vesvese yüce Allah'ın tövbeleri kabul edeceği sözüne aykırıdır.

Daha fazla bilgi için ([14289](#)) nolu soruların cevaplarına bakınız.

En iyisini Allah bilir.